

Türk Eğitim Sistemindeki Uygulamalara Yönelik Öğretmen Görüşleri

Alpaslan GÖZLER

Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Kenan KOÇ

Erciyes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

ÖZ

Bu araştırmanın amacı Türk eğitim sistemindeki uygulamaların öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesini yapmaktır. Bu genel amaca bağlı olarak örgün öğretim kademelerinde ve öğretmen yetiştirme sürecinde yer alan uygulamalardan kaldırılması gerekenler ile getirilmesi istenen uygulamalar öğretmenlere sorulmuştur. Araştırma nitel araştırma yöntemiyle çalışılmıştır. Veri toplama aracı olarak dört soruluk açık uçlu anket uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Kayseri ilinde görev yapan öğretmenler içinden amaçlı örneklem seçimi ile belirlenen 96 öğretmenden oluşmaktadır. Öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Araştırmada veriler 2019-2020 eğitim öğretim yılının güz döneminde seminer çalışmaları haftasında toplanmıştır. Milli eğitimde kaldırılması gereken uygulamalara yönelik öğretmen görüşleri incelendiğinde Sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik uygulaması, nöbet zorunluluğu, 4+4+4 uygulaması ve öğretmenliğe alımda mülakat uygulamasının kaldırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Millî eğitime getirilmesine yönelik görüşler ise uygulamalı seminer çalışmaları, her okula özel eğitim sınıfı uygulaması, seminer haftalarının öğretmenlere de tatil yapılması, idareci alımında liyakat ve maaş artışı olarak sıralanmıştır. Öğretmenlerin öğretmen yetiştirme sürecinde kaldırılmasını istedikleri uygulamalar ise formasyon eğitimi, ataması olmayan bölümlerin kapanması-kısıtlanması ve gereksiz ve meslekte katkı sağlamayacak dersler olarak ön plana çıkmıştır. Öğretmenlerin öğretmen yetiştirme sürecine getirilmesini istedikleri görüşleri ise uygulamalı derslerin artması, özel eğitim ile ilgili öğretmenlik uygulaması, akademisyenlere becaş ve tayin hakkı, akademisyen alımında öğretmenlik yapmış olma şartı, eğitim fakültesine öğrenci alımına mülakat sistemi ve akademisyenlere maaş desteği olmuştur. Bu sonuçlara bağlantılı olarak öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk eğitim sistemi, öğretmen, öğretmen yetiştirme

Erciyes Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi,
Kayseri/TÜRKİYE
*Erciyes Journal of
Education (EJE)*

DOI: 10.32433/eje.892606

Tür: Araştırma

Makale Geçmişi

Gönderim : 07.03.2021

Kabul : 10.05.2021

Yayınlanma : 18.05.2021

Önerilen Atıf

Gözler, A. & Koç, K. (2021). Türk eğitim sistemindeki uygulamalara yönelik öğretmen görüşleri. *Erciyes Journal of Education*, 5(1), 1-22. <https://doi.org/10.32433/eje.892606>

1. Dr. Öğretim Üyesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, agozler@erciyes.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-0543-4524>

2. Doç. Dr., Beden Eğitimi ve Öğretmenliği, kenankoc@erciyes.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-1459-2655>

Teachers' Opinions on the Practices in the Turkish Education System

Alpaslan GÖZLER

Erciyes University Faculty of Education

Kenan KOÇ

Erciyes University Faculty of Sports Science

ABSTRACT

The present study aims to evaluate certain practices implemented in the Turkish Education system based on teachers' views. In line with this general purpose, the teachers were asked about the existing practices that should be removed from the stages of formal education and the teacher training process, and new practices that should be introduced. The study adopted the qualitative research method. An open-ended questionnaire consisting of four questions was used as the data collection tool. The participants of the study consisted of ninety-six teachers who were selected among the teachers working in Kayseri by using the purposeful sampling method. The answers provided by the participants were analyzed through descriptive analysis. Data collection was carried out during the seminar work week in the fall semester of the 2019-20 academic year. In terms of the views regarding the practices that should be eliminated from national education, the teachers stated that the practices of (1) contract teaching and paid teaching, (2) mandatory safeguarding duty, (3) the 4+4+4 system and (4) interview in recruitment should be eliminated. In terms of the practices that should be introduced, the teachers stated that the practices of applied seminar works, special-ed classes in all schools, making seminar weeks off for teachers, merit in administrator recruitment and salary increase should be introduced. The practices that should be eliminated from the teacher training process according to the teachers were found as formation training, closure-restriction of departments without appointments and courses that are unnecessary or non-contributory for the profession. The practices that should be introduced in the teacher training process according to the teachers were found as increasing the number of applied courses, teaching practices related to special education, granting academicians the right to exchange positions and be reassigned, requiring teaching experience in the recruitment of academicians, implementing an interview system in student admission to the faculty of education and salary support for academicians. In relation with these results, certain suggestions were made.

Keywords: Turkish education system, teacher, teacher training

Suggested Citation

Gözler, A. & Koç, K. (2021). Teachers' opinions on the practices' in the Turkish Education System. *Erciyes Journal of Education*, 5(1), 1-22. <https://doi.org/10.32433/eje.892606>

1. Asst. Prof. Dr., Department of Elementary Education, agozler@erciyes.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-0543-4524>
2. Assoc. Prof. Dr., Physical Education and Sports Teaching Department, kenankoc@erciyes.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-1459-2655>

Erciyes University, Faculty
of Education,
Kayseri/TURKEY
*Erciyes Journal of
Education (EJE)*

DOI: 10.32433/eje.892606

SCREENED BY

Type: Research

Article History

Received : 07.03.2021

Accepted : 10.05.2021

Published : 18.05.2021

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

It is possible to frame the functions of the Turkish national education policy by examining the duties of the Ministry of National Education, which is an implementer and determiner of education policies in Turkey. In the Legislative Decree No. 652 on the Organization and Duties of the Ministry of National Education, the duties of the Ministry regarding the development of education policies and curricula (MEB, 2011). When this legislative decree is examined, we find that the duties of the Ministry of National Education were specified as developing national policies and strategies for all levels of education, and designing, implementing and updating curricula through these policies and strategies (MEB, 2014). In the context of these duties, the views of teachers, who serve as the implementers of the education system, regarding the structure and education policies of the Ministry of National Education gain importance. It is also important to explore what kind of responsibilities teachers feel in the process of creating education policies. For this reason, teachers' views on a range of issues such as the education programs proposed by political parties, the current state of educational expenses in Turkey, the international exams in which Turkey is included, the training programs and curricula implemented in the country, the appointment processes of the administrators within the National education system, and the training and recruitment of teachers in Turkey are important in terms of the success of the education system.

Purpose

The present study aims to determine the problems in the Turkish education system and the ways to solve these problems from the perspective of teachers. In this application-based study, teachers who are personally involved in the educational process and ensure the functioning of the system were reached. The teachers were asked about the general problems they faced, the problems they experienced in practice and how to eliminate these issues.

Method

In the study conducted to determine teachers' views on certain practices within the Turkish Education system, a qualitative study design was used. Qualitative studies provide depth to the research in terms of viewing events from the perspective of others, gathering events around context, and the construction, cyclicity, in-depth examination and definition of information (Özdemir, 2010; Baltacı, 2019; Bryman, Alon, 1988 as cited in Tarkun, 2000).

Study Group

The study group was created among the teachers serving in Kayseri in the 2019-2020 academic year by using the purposeful sampling method. In qualitative studies, it is necessary to eliminate the possibility of probability and refer to individuals who are knowledgeable about the subject and able to provide in-depth information. In addition to many other fields, it is known that individual experiences are of importance as well in qualitative studies (Bogdan & Biklen, 1998). For this reason, we invited and included teachers with over five years of work experience in our study (n=96). Thus, transferability, which is one of the stages of increasing validity in qualitative

studies, was implemented and one of the most important steps in achieving the goal of the study was taken (Houser, 2015; Maxwell, 1996).

Data Collection and Analysis

The study data were collected using an open-ended questionnaire, which is widely used in qualitative data collection methods and provides reliable results (Cohen & Manion, 1994). We employed an open-ended, four-question questionnaire where the teachers can comfortably express their opinions. In the first two questions, the teachers were asked to write down three practices they would like to be eliminated within the scope of all processes covering pre-school, primary school, middle school and high school, and three practices they would like to be introduced. In the other two questions, the teachers were asked to write down three practices that they would like to be introduced in the teacher training process and three practices they would like to be eliminated.

The descriptive analysis technique, which is widely used in qualitative studies, was used in the analysis of the study data. In data analysis, categories were included so that the views expressed by the teachers are understood more clearly. These categories are expressions that are available in the related literature. The data obtained were digitized in the form of frequency and percentage.

Findings

When the teachers' views regarding the practices that should be eliminated from national education are examined, we found that the most common practices the teachers would like to be eliminated are; contract teaching and paid teaching, mandatory guard duty, the 4+4+4 system and dual education in schools. The most common practices the teachers would like to be introduced are; applied seminar works, special-ed classes in all schools, making seminar weeks off for teachers as well, and merit in administrator recruitment.

In terms of the teachers' views regarding the practices that should be eliminated from the teacher training process, the most common answers are formation training and the closure-restriction of departments without appointments. In terms of the practices that should be introduced in the teacher training process, the most common answers are increasing the number of applied courses, teaching practices related to special education, and granting academicians the right to exchange positions and be reassigned.

Discussion & Conclusion

In terms of the views regarding the practices that should be eliminated from national education, the teachers stated that the practice of "contract teaching and paid teaching" should be eliminated. In the studies describing paid teaching as a profession with no employment security, insufficient employment and financial difficulties in which teachers are dependent and pessimistic about the future, unvalued within the system, overworked and used, it is stated that the elimination of the paid system can be resolved through a regular appointment policy or alternative institution duties (Çinkır & Kurum, 2017; Kiraz & Kurul, 2018; Polat, 2014; Tuncer, 2012). According to the findings of the study, the teachers do not want to perform guard duty during recess, and previous studies in the literature show that guard duty assignments and scheduling are performed

negatively under the initiative of administrators (Argon, 2015). There are findings indicating that this situation reinforces the sense of injustice among teachers and reflects negatively on the school environment (Cesur & Erol, 2020). Previous studies on the 4+4+4 system (particularly the earlier ones) reported that the stakeholders of the system did not have adequate knowledge of the system, that it was implemented unpreparedly and suddenly, that there had been negative opinions and that the system had deficiencies (Bay et al., 2013; Durmuşçelebi & Bilgili, 2014; Erdem & Kıran, 2014).

When the views regarding the introduction of practices to national education are examined, the view of "carrying out beginning of year and year-end training programs in practice" stands out. In the literature, there are studies reporting that teachers view in-service training and seminars as opportunities for professional, individual and managerial improvement (Bay et al., 2013; Durmuşçelebi & Bilgili, 2014; Erdem & Kıran, 2014). On the other hand, it should be noted that there are many studies reporting that such courses and training programs are inefficient due to the inadequacy of their content, and that applied seminars are more effective (Şahin, 1999; Çetin, 2016; Kaya, 2020).

The practices the teachers expressed to be eliminated from the teacher training process are; there are differences of opinion in studies on formation training. In addition to the studies stating that formation training is necessary and essential in training pre-service teachers, that individuals participate in this program in order to be good teachers and that the attending pre-service teachers have high interest and motivation towards teaching (Çiçek Sağlam, 2015; Kaya & Konu, 2016; Şingir & Koç, 2018; Öztürk Akar, 2018; Yıldız & Yıldız, 2018), there are also studies that present a negative opinion, reporting that domain expert instructors do not attend classes and that the program does not serve its purpose (Aycan, 2015; Çiçek Sağlam, 2015; Nartgün, Gökçer, 2014). In certain studies, particularly based on the views of pre-service teachers, it was determined that there are deficiencies in formation training in terms of learning-teaching and classroom management (Gürol, Turkan & Som, 2018; Kaya, Harurloğlu, Keser & Horoz, 2013; Ulubey & Yıldırım, 2017;). Another study that is in line with the view regarding the elimination of formation training is the one conducted by Kaya, Harurloğlu, Keser & Horoz (2013) on students at the faculty of education. The researchers stated that the formation training underwent by students at the faculty of education is an unfair and unjust practice.

GİRİŞ

Eğitim sistemleri dinamik yapısal özellikler gösterirler. Bu sebeple eğitim sistemini oluşturan ögeler de açık bir yapı oluşturmak durumundadır. Açık sistemlerdeki yapıyı oluşturan her bir öge ivedilikle kendini yenileme gereksinimi duyar (Ertürk, 2017). Gelişimin kalıcı ve sağlıklı olabilmesi için değişim ve yenileşmenin sağlam temeller üzerine oturtulması sağlanmalıdır. Dolayısıyla eğitim sisteminin yapısal sorunlarının iyi teşhis edilmesi ve gereken çalışmaların zaman kaybedilmeden bir an önce uygulamaya konulması gerekmektedir (Uygun 2013). Ülkesinin problemlerine çözüm arayışı içerisinde olan yöneticiler, öncelikle eğitim sistemleriyle ilgilenmelidirler. Eğitim sisteminin problemlerinin çözüme kavuşması ile birlikte diğer tüm problemlerde kendiliğinden çözüme kavuşacaktır (Özyılmaz, 2013). Son dönemlerde ulus devletlerin oluşmasıyla birlikte eğitim bir politika unsuru olarak değerlendirilmiş ve bu devletlerde milli eğitim politikaları belirlenerek uygulanması önem kazanmıştır (Aypay, 2015). Türkiye’de mezun olan öğrenci sayısı her geçen gün artmakla beraber bu nicel anlamdaki artış ile birlikte öğrenci niteliklerinin de arttığı söylenememektedir. Bunların yanı sıra iş dünyası da nitelikli ve girişimci eleman bulamamakla dert yanmaktadır. Gelen eleştirilerden yola çıkacak olursak, eğitim sistemimizde köklü yapısal iyileştirmelerin bir an önce yapılması ve zaman kaybedilmeden uygulamaya konulması gerekliliği ortaya çıkmaktadır (Ertürk, 2017). Bu problemlerin aşılabilmesi adına sorunların teşhis edilmesi büyük bir önem oluşturmaktadır (Uygun, 2013).

Türkiye’nin eğitim politikalarının bir uygulayıcısı ve belirleyicisi olan Millî Eğitim Bakanlığının görevlerini inceleyerek, Türk millî eğitim politikasının fonksiyonlarını çerçevesinde inceleyerek mümkün. 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK’da, Millî Eğitim Bakanlığının (MEB) eğitim politikasını ve eğitim programları geliştirme ile ilgili görevleri ifade edilmiştir (MEB, 2011). Söz konusu kararname incelendiğinde, Millî Eğitim Bakanlığının görevlerinin eğitimin her kademesi için ulusal politika ve stratejiler geliştirmek, bu politika ve stratejiler ile eğitim programlarını tasarlamak, uygulamak ve güncellemek olduğu görülmektedir (MEB, 2014). Bu görevler bağlamında eğitim sisteminin uygulayıcısı sıfatıyla öğretmenlerin Millî Eğitim Bakanlığının yapısı ve eğitim politikaları hakkındaki görüşleri önem kazanmaktadır. Aynı zamanda öğretmenlerin eğitim politikalarının oluşturulması sürecinde ne gibi sorumluluklar hissettiği de önemlidir. Bu sebeple siyasi partilerin eğitim programları, Türkiye’deki eğitim harcamalarının güncel durumu, dâhil olunan uluslararası sınavlar, ülkede uygulanan eğitim programları ve müfredat, milli eğitim sistemindeki yöneticilerin görevlendirilme süreçleri, Türkiye’deki öğretmen yetiştirme ve istihdamı gibi konular üzerine öğretmenlerin görüşleri, eğitim sisteminin başarısı açısından önem arz etmektedir.

Ülkenin istenen hedeflere ulaşması için eğitimin öneminin uzun süredir anlaşıldığına dikkat çeken Kelly (1999), arzu edilen toplumsal yapıya ulaşmanın anahtarı olarak geçmiş dönemlerdeki eğitim yaşantılarına odaklanılması gerektiğinin altını çizmektedir. Bu bağlamda hedeflenen insan tipinin yetiştirilmesi ve bu insanların oluşturduğu toplumların var olması adına eğitim geçmişinden ve eğitim programları düzenleme sürecinden yararlanılmalıdır (Erol, 2020).

Toplumlar eğitim alanında geçmişlerinde gerçekleştirdikleri faaliyetleri ve edindikleri tecrübeleri doğru analiz ederlerse bu deneyimlerden yararlanarak günümüzü daha iyi değerlendirir ve gelecek adına daha sağlıklı planlamalar yapabilirler (Ergün, 2008). Bu yüzden gelecek ile ilgili öngöründe bulunabilmek için geçmiş yaşantıların iyi analiz edilmesi gerekmektedir (Erol, 2020). Eğitim sistemimizde yapılmaya çalışılan bazı değişimler de yurt

dışında yapılan çalışmalar ışığında olmuştur. Ancak sosyo-kültürel ve ekonomik yapısı bizim ülkemizden tamamen farklı olan ülkelerde yapılan araştırmalar bizim sorunlarımıza çözüm olamamıştır (Parlak, 2015). Eğitim politikalarının hayata geçirilmesini sağlayan öğretmenlerin sahada yaşadıkları problemler ve gördükleri eksik taraflar bu noktada dikkate değer bir durum haline gelmiştir.

Türk eğitim sisteminin işleyişi ve özellikle taşra teşkilat yapılanması ile ilgili literatürde çok çalışmaya rastlanmaktadır (Gözler, 2018; Neyişçi, Turabik, Gün ve Kısa, 2020; Özdemir ve Topal, 2019; Polat ve Boydak Özkan, 2020; Sağlam, Özudođru ve Çıray, 2011; Yalçınkaya, 2019). Bu araştırma özellikle eğitim sistemi içerisinde işleyiş ile ilgili sıkıntıları belirleyip öğretmen görüşleriyle daha farklı ne tür uygulama getirilmesine yönelik yeni fikirler geliştirme amacıyla hazırlandığı için önem arz etmektedir.

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin gözünden Türk Eğitim Sisteminin sorunlarının neler olduğunu ve bu sorunların nasıl çözülebileceği belirlemeye çalışmaktadır. Uygulamaya yönelik olarak tasarlanmış bu araştırmada, bizzat eğitimin içinde olan ve sistemin işleyişini sağlayan öğretmenlere gidilmiştir. Öğretmenlerin genel olarak karşılaştıkları problemlerin neler olduğu, uygulamada yaşadıkları sıkıntılar ve bu olumsuzlukların nasıl ortadan kaldırılacağı sorulmuştur. Uygulama sahasındaki bireylere giderek birebir görüşülerek ve sabit bir envantere bağlı kalmadan serbest görüşler alınması açısından bu çalışma önemli bir araştırma olarak görülmektedir. Bu araştırmada Türk eğitim sisteminde okul öncesi dönemden öğretmen yetiştirme sürecine kadar var olan uygulamaların öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaca bağlı olarak örgün öğretim kademelerinde ve öğretmen yetiştirme sürecinde yer alan uygulamalardan kaldırılması gerekenler ile getirilmesi istenen uygulamalar öğretmenlere sorulmuştur.

YÖNTEM

Öğretmenlerin Türk Eğitim sisteminde varolan bazı uygulamaların öğretmen görüşlerinin belirlenmesine yönelik yapılan araştırmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Nitel araştırma olaylara başkalarının gözüyle bakmayı, olayları bağlam etrafında toplamayı, bilginin inşa edildiği, döngüsellik, derinlemesine inmeyi ve tanımlanması açısından araştırmaya derinlik katmaktadır (Baltacı, 2019; Bryman, Alon, 1988 aktaran. Tarkun, 2000; Özdemir, 2010). Araştırma deseni olarak bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde anlamaya çalışan ya da bir sistem veya konu hakkında derinlemesine bilgi etmeye çalışmada kullanılan (Merriam, 1998) durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışmasında katılımcıların gerçek ortamdaki tecrübelerini ve bilgilerini paylaşmaları ve bunların sistemli bir şekilde raporlanması (Davey, 1991) esas alınır. Eğitim sistemindeki uygulamaların öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi ve bu görüşlerin betimlenerek raporlandırılması sağlanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunda Kayseri ilinde 2019-2020 eğitim-öğretim yılında görev yapan öğretmenler içinden amaçlı örneklem seçimi kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda olasılık ihtimali ortadan kaldırılıp konuyla bilgisi olan ve derinlemesine bilgi alınabilecek kişiler tercih edilmelidir. Nitel araştırmalarda birçok alanın dışında bireylerin deneyimlerinin de önemli bir yer tuttuğu bilinmektedir (Bogdan ve Biklen, 1998). Bu sebeple çalışma süresi beş yılın üstünde

olan öğretmenler tercih edilmiştir. Böylelikle nitel araştırmalarda geçerliliği arttırmada adımlarından birisi olan aktarılabirlik uygulanarak araştırmanın amacına ulaşmasında en önemli adımlardan bir tanesi atılmıştır (Houser, 2015; Maxwell, 1996). Araştırma grubuna ait bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma grubuna ilişkin bilgiler

Değişken	Tür	N
Cinsiyet	Kadın	60
	Erkek	36
Okul kademesi	Okul Öncesi	8
	İlkokul	26
	Ortaokul	62
Toplam		96

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin 60’ının kadın, 36’sının ise erkek olduğu görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin çalıştıkları okul kademesine bakıldığında 8’inin okul öncesi, 26’sının ilkokul ve 62’sinin ise ortaokul kademesinde çalıştıkları belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

2019-2020 eğitim öğretim yılı güz yarıyılında uygulanan seminerler haftasında okullara gidilmiş ve araştırmadan bahsedildikten sonra gönüllü olarak katılmak istenen öğretmenler dahil edilmiştir. Böylelikle araştırmada gönüllülük yolu ile amaçlı bir grup oluşturulmuştur. Öğretmenlere verilen görüşme formlarından sadece iki tanesi araştırmayla ilgisi olmayan cevaplar kullandıkları için dahil edilmemiştir.

Araştırmanın verileri, nitel veri toplama yöntemlerinde sıkça kullanılan ve güvenilir sonuçlara ulaşılan (Cohen ve Manion, 1994) açık uçlu anket yardımıyla toplanmıştır. Öğretmenlerin görüşlerini rahatça ifade edebilecekleri açık uçlu dört soruluk bir anket uygulanmıştır. İlk iki soruda “Türk eğitim sisteminde okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise sürecini kapsayan uygulamalardan kaldırılmasını istediğiniz üç uygulama ile eğitim sistemine getirilmesini istediğiniz üç uygulamayı yazınız” şeklinde olurken diğer iki soruda ise “öğretmen yetiştirme sürecinde getirilmesini istediğiniz üç uygulama ile kaldırılmasını istediğiniz üç uygulamayı yazınız” şeklinde olmuştur.

Araştırma verilerinin analizinde nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan betimsel analiz kullanılmıştır. Verilerin analizinde öğretmenlerin belirtmiş oldukları görüşlerin daha anlaşılır olması için kategorilere yer verilmiştir. Bu kategoriler de alanyazında mevcut olan ifadelerdir. Elde edilen veriler frekans ve yüzde olarak sayısallaştırılmıştır. Bu duruma gerekçe olarak, öğretmenlerin görüşleri maddeler halinde sıralanmış olması ve tablolarda yer alan ifadelerin doğrudan öğretmen ifadesi olması ve ham verilerin tablolara aynen aktarılması gösterilmiştir. Veri analizi sürecinde her bir forma öğretmenleri temsil eden K (Kadın) ve E (Erkek) kodlamalar numaralandırılarak yapılmıştır. Örneğin, Ö7, Ö.23, Ö.33 gibi. Numaralandırılan formlar bilgisayar ortamına aktarılarak analiz gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplardan doğrudan alıntılama yapılarak tablo altlarında verilmiştir.

Geçerlilik ve Güvenirlilik

Nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları nicel araştırmalara göre farklılık gösterir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Nicel araştırmalarda sayısal değerlerle yapılan geçerlilik ve güvenilirlik yerini nitel araştırmalarda inandırıcılık veya güven duyulabilirlik kavramı ile karşılamaktadır (Guba ve Lincoln, 1994; Merriam, 1998). Bu araştırmada ise geçerlilik ve güvenirliliğin sağlanması için şu adımlar takip edilmiştir: İlgili alanyazın incelenerek araştırmanın konusuna karar kılınmış ve görüşme formu hazırlanmıştır. Uygulama öncesi öğretmenlerle 15-20 dakikalık sohbet edilip daha samimi ve içten cevap vermeleri sağlanmıştır. Uygulama öncesi çalışma grubu ile etkileşim kurup onlarla zaman geçirme araştırmanın iç geçerliliğini arttıran bir unsurdur (Holloway ve Wheeler, 1996). Yine öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar kısa bir süre içinde incelenerek verilen cevaplar kısmen ve yüzeysel olarak paylaşılıp katılımcıların teyidi alınmıştır. Veri toplama aracının hazırlanmasından çözümlemesine kadar araştırmacılar dışında eğitim bilimleri alanında bir öğretim üyesinden de görüş alınarak (araştırmacı üçgenlemesi) uzman incelemesi yaptırılmıştır. Tüm bu adımlar araştırmanın inanılabilirliğini (iç geçerliliği) ve güvenilirliğini arttırmak için uygulanmıştır (Creswell, 2002). Elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarıldıktan sonra analiz aşamasına geçilmiştir. Sonuç olarak analizler arasındaki tutarlılık oranı (Miles ve Huberman, 1994) hesaplanmıştır. Uzlaşma yüzdesi (Uzlaşma Yüzdesi = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) * 100) % 96 olarak belirlenmiştir.

BULGULAR

Araştırmanın bu kısmında öğretmenlerin ankete vermiş oldukları cevaplar; Milli eğitimde kaldırılması gereken uygulamalar, Milli eğitime getirilmesi gereken uygulamalar, öğretmen yetiştirme sürecine getirilmesi gereken uygulamalar ve öğretmen yetiştirme sürecinden kaldırılması gereken uygulamalar tablolaştırılarak aktarılmıştır.

Tablo 2. Milli eğitimde kaldırılması gereken uygulamalara yönelik öğretmen görüşleri

Öğretmen Görüşleri	f
Sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik uygulaması	48
Nöbet zorunluluğu	28
4+4+4 uygulaması	28
Öğretmenliğe alımda mülakat uygulaması	23
İkili eğitim uygulaması	21
Serbest kıyafet uygulaması	18
Teneffüslerin 15 dakika olması	14
Sendikaların eğitim ortamlarındaki etkililiği	12
İlkokullarda sınav yapılması	10
Diğer (PDR nöbet tutması, zil çalınması, sınıf annesi uygulaması vs.)	8
Toplam	210

Tablo 2'de öğretmen görüşleri incelendiğinde en fazla kaldırılmasını istedikleri görüşlerin başında sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik (f=48), nöbet zorunluluğu (f=28), öğretmenliğe alımda mülakat uygulaması (f=23), 4+4+4 uygulaması (f=28) ve ikili eğitim uygulaması olmuştur (f=21).

Bunları takip eden görüşler ise serbest kıyafet uygulaması (f=18), teneffüs sürelerinin 15 dakikaya uzatılması (f=14), sendikaların eğitim ortamlarındaki baskısının kaldırılması (f=12) ve ilkokullarda sınav uygulamasının kaldırılması (f=10) olmuştur. Öğretmenler okullarda zil çalınması, PDR grubu öğretmenlerin nöbet tutması ve sınıf anneliği uygulamasının da kaldırılmasına ilişkin az olsa da görüş bildirilmiştir (f=8). Bazı öğretmen ifadeleri şu şekilde gerçekleşmiştir;

Ö12: “Aynı okulda farklı kadro türlerinin olması uygun değildir. Artık sözleşmeli kadrolu ayırımının kalkması lazım. Zaten ücretli öğretmenlik başlı başına bir problem. Ücretli öğretmenlere herkes geçici bir gözle bakmaktadır.”

Ö18: “Göreve başlamadan önce 1,5 yıl ücretli öğretmenlik yaptım. şimdi 6 yıllık öğretmenim. o zamanlar hiçbir saygınlığım yokmuş gibi hissederdim.”

Ö29: “Nöbetler kaldırılmalı. Özellikle büyük okullarda. Dinlenmeye gram vakit kalmıyor. Öz denetim sağlamalı öğrenciler. Dışarıda da güvenlik personeli çalıştırılmalı.”

Ö20: “5. sınıflar kesinlikle ortaokul öğrencisi moduna değiller. Tekrardan ilkokullara aktarılmalıdır.”

Ö26: “Mülakat stres kaynağıdır diye düşünüyorum. Benim kızım mülakata gireceği için aylarca stres yaşadı. Gerekli olduğunu düşünmüyorum.”

Ö44: “Mülakatlar gereksiz bir prosedürdür...”

Tablo 3. Milli eğitimde getirilmesi gereken uygulamalara yönelik öğretmen görüşleri

Öğretmen Görüşleri	f
Sene başı ve sene sonu eğitimlerin uygulamalı yapılması	34
Her okula özel eğitim sınıfı	28
Seminer haftası tatil yapılması	22
İdareci alımında liyakat esaslı uygulamalar	21
Maaş artımı ve 3600 ek gösterge	20
Özel-devlet okulu maaş eşitliği	15
Belirli gün ve haftalardaki etkinliklerde ücret verilmesi veya gönüllülük	8
Sınıf tekrarının gelmesi	8
İdarecilerin denetimi öğretmenler tarafından yapılması	8
İlkokullara branş öğretmenlerinin derslere girmesi (Beden-resim-müzik)	4
Ders kitaplarının sadeleşmesi	2
Toplam	170

Tablo 3'e bakıldığında öğretmenlerin millî eğitime getirilmesine yönelik görüşleri en fazla uygulamalı seminer çalışmaları (f=34), her okula özel eğitim sınıfı uygulaması (f=28), seminer haftalarının öğretmenlere de tatil yapılması (f=22), idareci alımında liyakat (f=21) ve maaş artışı ve 3600 ek göstergenin getirilmesi (f=20) olarak sıralanmıştır. Bu görüşleri özel okullardaki maaşın iyileştirilmesi (f=15), belirli gün ve haftalarda yapılacak olan etkinliklerde ücretlendirme ya da gönüllülük (f=8), sınıf tekrarının getirilmesi (f=8) ve idarecilerin denetiminin öğretmenler tarafından yapılması (f=8) görüşleri belirlenmiştir. En az frekansa ait görüşler ise ilkokullarda

yetenek derslerine branş öğretmenlerinin girmesi (f=4) ve ders kitaplarının sadeleşme isteği (f=2) olmuştur. Bazı öğretmen ifadeleri şu şekildedir;

Ö3: *“Gerçekten öğretmenin gelişmesini istiyorsak sene başı sene sonu seminerlerin güncellenmesi gerekmektedir. Uygulamalı eğitimler bizleri daha da geliştirir.”*

Ö7: *“Seminerler sonunda herhangi bir olumlu etki gerçekleşmiyor bizlerde. devlet boşuna uğraşiyor. masraf ediyor. az olsun ama uygulamalı olsun.”*

Ö2: *“Özel eğitim öğrencisi olan her okula özel eğitim sınıfı muhakkak açılmalıdır.”*

Ö21: *“Dönem içinde yapılan seminerlerde öğretmenlere de dinlenme imkanları verilmelidir.”*

Ö72: *“Okul idarecilerinin saygınlığının daha fazla olması için liyakat temelli atamalar yapılmalıdır”*

Tablo 4. Öğretmenlerin yetiştirme sürecinde kaldırılması istenenlere yönelik öğretmen görüşleri

Öğretmen Görüşleri	f
Formasyon	52
Ataması olmayan bölümlerin kapanması-kısıtlanması	27
Gereksiz dersler (Meslekte katkısı olmayacak)	14
KPSS	10
Toplam	103

Tablo 4’te öğretmen yetiştirme sürecinde kaldırılması istenen uygulamalara bakıldığında en fazla formasyon eğitimi (f=52) ve ataması olmayan bölümlerin kapanması veya kısıtlanması (f=27) ön plana çıkmıştır. KPSS (f=14) ile meslekte hayatında gerekli olmayacak derslerin (f=10) kaldırılması da tabloda yer almıştır. Öğretmenlerin görüşlerinden bazıları şu şekildedir;

Ö39: *“Zaten dünya kadar mezun var. Daha hala insanlara niçin formasyon verilir anlamış değilim. Verilecekse de kısıtlı verilmelidir.”*

Ö45: *“Formasyon eğitimi kaldırılıp sadece eğitim fakültesi mezunları atanmalıdır. öğretmenlik psikolojisi sertifika ile verilemez”*

Ö69: *“50 binden fazla edebiyat ve tarih mezunu kadro beklerken daha hala formasyon ile yığılmayı arttırmak son derece yanlış bir uygulamadır. Bazı branşlarda kaldırılmalı bazı branşlarda da azaltılmalıdır.”*

Ö87: *“Ataması olmayan bölümler kapatılsın. mezun olunca insan daha fazla strese giriyor.”*

Ö77: *“Ben Sınıf öğretmenliği mezunuyum. o kadar gereksiz derslerle uğraştım ki. Fizik, kimya biyoloji gibi derslerden kalınca bursum kesilmişti. Hiçbir katkısı olmadı bizlere.”*

Ö65: *“KPSS kalkmalı ve üniversite kontenjanı azaltılmalı. 4 yıl okuyan birisi atanma stresi ve kaygısı yaşamamalıdır.”*

Tablo 5. Öğretmenlerin öğretmen yetiştirme sürecine getirilmesini istedikleri görüşler

Öğretmen Görüşleri	f
Uygulamalı derslerin arttırılması	30
Özel eğitim uygulaması	19
Akademik personele tayin-becayış hakkının tanınması	16
Akademisyen alımında öğretmenlik şartı	14
EF öğrenci alımında mülakat	14
Maaş desteği	8
Yurt dışı eğitim desteği	4
Toplam	105

Öğretmen yetiştirme sürecine getirilmesi istenen uygulamalara yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında, uygulamalı derslerin arttırılması (f=30), özel eğitim uygulaması (f=19), akademisyenlere de becaayış ve tayin hakkı tanınması (f=16), akademisyen alımında öğretmenlik yapmış olma şartı (f=14), eğitim fakültesine öğrenci alımında mülakat sistemi (f=14), akademisyenlere maaş desteği (f=8) ve son olarak yurt dışı eğitim desteği (f=4) olmuştur. Getirilmesi istenen uygulamalara yönelik öğretmen görüşleri şu şekilde olmuştur;

Ö14: “Bizler mesleğe atandığımızda üniversitede hiçbirşey almadığımızı fark ettik. Özellikle uygulama derslerine ağırlık verilmelidir.”

Ö56: “Derslerde alınan bilgiler. Uygulamalarla desteklenmezse unutuluyor. Bu yüzden kalıcı öğrenme için uygulamalı dersler arttırılmalıdır.”

Ö89: “Öğretmenler gereksiz teorik derslerle değil uygulamalı derslerle yetiştirilmelidir.”

Ö45: “Akademisyenlere de tayin olmalı. Norm kadro olmalı. Becayış olmalı. Benim eşim akademisyen tayin hakkı yok ve yıllardır memlekete gidemiyoruz. Yeni görev yeri motivasyonu uzun da arttıracaktır.”

Ö68: “Üniversitedeki hocalarının tayin veya becaayış imkanı olmalı.”

Ö44: “... illa bir mülakat yapılacaksa eğer eğitim fakültesine öğrenci alırken yapılmalıdır.”

Ö77: “Eğitim fakültesinde kontenjanlar kısıtlanmalı ve kesinlikle mülakat sistemi kurulmalıdır.”

Ö53: “Öğretmenlik uygulaması dersinde akademisyenlerle tanışıyoruz. Hoca fen fakültesi mezunu formasyonu yok ve bizim öğretmenliğimizi sorguluyor. çok acı”

Ö60: “Öğretmenlik yapmayan bir eğitimci öğretmen yetiştiremez. Biraz gerçekçi olmalıyız”

Ö83: “bir gün bile öğretmenlik yapmamış sahayı bilmeyenleri asistan olarak alıyorlar. Daha sonra bunlar da hoca olunca öğretmen yetiştirme gerçekleşmiyor. Ön koşullardan birisi de öğretmenlik yapma şartı olmalıdır.”

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına genel olarak bakıldığında öğretmenlerin en fazla *milli eğitimde kaldırılması gereken uygulamalar* sorusuna cevap verdikleri belirlenmiştir. (En az görüş bildirilen kategori ise *öğretmen yetiştirme sürecine getirilmesi istenen uygulamalar ile öğretmen yetiştirme sürecinden kaldırılması istenen uygulamalar* olmuştur. Öğretmenlerin kategori ayrımı yapılmaksızın en fazla görüşleri ise formasyon eğitimi (f=52), sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik uygulaması (f=48), sene başı ve sene sonu eğitimlerin uygulamalı yapılması (f=34) ve uygulamalı derslerin arttırılması (f=30) olarak tespit edilmiştir.

Milli eğitimde kaldırılması gereken uygulamalarla ilgili alt amaca yönelik öğretmen görüşleri

Milli eğitimde kaldırılması gereken uygulamalara yönelik görüşler incelendiğinde öğretmenler eğitim sisteminden “ücretli ve sözleşmeli öğretmenlik” uygulamasının da kalkması gerektiğini belirtmişlerdir. Ücretli öğretmenlik güvencesi, istihdamı olmayan, geçim sıkıntısı olan, bağımlı ve geleceğe karamsar bakan, sistem içinde değer görmeyen, fazladan iş yaptırılan, kullanılan öğretmen grubu olarak betimleyen çalışmalar ücretli sisteminin kaldırılması için düzenli atama politikasıyla veya alternatif kurum görevleri ile çözülebileceğini belirtmiştir (Çınkır ve Kurum, 2017; Kiraz ve Kurul, 2018; Polat, 2014; Tuncer, 2012). Araştırma bulgularına göre öğretmenler teneffüste nöbet tutmak istememektedir fakat buna karşılık olarak teneffüs ile ilgili literatürde yapılan çalışmalarda öğrencilerin enerji harcaması ve etkileşimlerini arttırması bakımından faydalı olduğu ve yine öğrenciler tarafından teneffüs süresinin yetersiz olduğuna yönelik çalışmalar bilinmektedir (Santıstevan, 2011; Yalar ve Yelken, 2009; Yurdakal, 2020). Öğretmenler nöbetin süresine değinmeyip nöbet tutmanın kaldırılmasını istemesi çok farklıdır. Literatürde var olan çalışmalarda nöbet görev dağılımının veya nöbet günlerinin yapılmasının yöneticilerin inisiyatifinde olumsuz kullanıldığını da göstermektedir (Argon, 2015). Bu durum öğretmenler arasında adaletsizlik duygusunu güçlendirdiğine ve okul iklimine olumsuz yansıdığına yönelik bulgulara rastlanmaktadır (Cesur ve Erol, 2020). 4+4+4 sistemine yönelik birçok araştırma yapılmıştır. Bu araştırmalar özellikle ilk zamanlarda sistem ile ilgili paydaşların çok fazla bilgiye sahip olmadığı, hazırlıksız ve aniden getirildiği, olumsuz yönde görüş bildirdikleri ve sistemin eksikleri olduğunu tespit eden araştırmalar olmuştur (Bay, Türkan, Tosun, Deliçay, Ateş, Pamuk, Özkan ve Demir, 2013; Durmuşçelebi ve Bilgili, 2014; Erdem ve Kıran, 2014; ; Günkör ve Göloğlu Demir, 2017; Üstün, Duran, Altınsoy ve Saral, 2014). Bunun yanında seçmeli ders olanakları ve çocukların gelişimsel takibi açısından gözlemlenmesi geleceğe yönelik olumlu katkılarından bahseden araştırmalara da rastlanmaktadır (Akpınar, 2012; Doğan, Uğurlu ve Demir, 2014). Öğretmenler mülakat sisteminin kaldırılması gerektiği yönünde de görüş bildirmişlerdir. Mülakat sistemine yönelik araştırmalar incelendiğinde yanlış, alan dışı soruların sorulduğu ve süresinin yetersiz olduğu, mülakatta olumsuz etkiler ortaya çıkardığı (Çiftçi ve Arı, 2016; Koşar, Er, Koşar ve Kılınc, 2018; Ölmez Ceylan ve Toprakçı, 2019; Tonbul ve Ağaçdiken, 2018; Tulunay Ateş ve İhtiyaroğlu, 2019) ve öğretmen adayları tarafından da çok fazla tercih edilmediği (Epeçcan, 2016) sonuçlara ulaşılmaktadır. Öğretmenler eğitim sisteminden serbest kıyafet uygulamasının kalkmasına yönelik görüşler bildirmişlerdir. Bu konu ile yapılan bazı araştırmalarda serbest kıyafetin akademik başarıyı azaltacağı, öğrenci davranışlarında kontrolde azalma olacağı gibi sonuçlar doğuracağını (Kahraman ve Karacan, 2013) bunun yanında pilot uygulamalarla daha uygun olacağını (Erkan, 2003) belirleyen çalışmalar mevcuttur. Yenilenen çağ ihtiyaçlarıyla birlikte Eğitimdeki paydaşlar üzerine yapılan araştırmada genel olarak velilerin ve öğretmenlerin olumsuz görüş bildirdikleri tespit edilmiştir (Uğurlu, Doğan, Topçu ve Demir, 2015). Mevcut literatür ile bulgular birbiriyle örtüşmektedir.

Milli eğitimde getirilmesi istenen uygulamalarla ilgili alt amaca yönelik öğretmen görüşleri

Millî eğitime getirilmesine yönelik görüşlere bakıldığında, en fazla “sene başı ve sene sonu eğitimlerin uygulamalı yapılması” görüşü öne çıkmıştır. Literatürde öğretmenlerin hizmetçi eğitimleri ve seminerleri mesleki, bireysel ve yönetsel olarak geliştirme için bir fırsat olarak gördüklerine dair çalışmalara rastlanmaktadır (Akyıldız, Yurtbakan ve Tok, 2019; Arıbaş, Kartal ve Çağlar, 2012; Çınar ve Doğan, 2019; Kaya, 2020). Bununla birlikte yapılan birçok araştırmada bu kurs ve eğitimlerin içeriğinin ve işleyişinin yetersizliği nedeniyle verimsiz olduğu ve uygulamalı seminerlerin daha etkili olduğu (Şahin, 1999; Çetin, 2016; Kaya, 2020) araştırmalarda azımsanmamalıdır. Literatüre benzer olarak öğretmenlerde yapılacak olan seminer çalışmalarının uygulamalı yapılması istediği belirlenmiştir.

Öğretmenler her okula özel eğitim sınıflarının açılmasını istemişlerdir. Literatürde özel eğitim sınıflarının gerekliliği ile ilgili yapılmış birçok araştırma bulunmaktadır. Sülün ve Girli (2016), genel eğitim sınıfı ile özel eğitim sınıfları arasındaki kazanım farklılıklarını incelemiştir. Sosyal beceri anlamında her iki sınıf türünde farklılık oluşmazken akademik düzey olarak özel eğitim sınıflarında daha yüksek sonuç elde edilmiştir. Yapılan birçok araştırmada farklı branşlarda çalışan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi konusunda yetersiz oldukları bilinmektedir (Doğaroğlu ve Bapoğlu Dümenci, 2015; Saraç ve Çolak, 2012; Sucuoğlu, Bakkaloğlu, İşçen Karasu, Demir ve Akalın, 2014). Literatür ile mevcut bulgular benzer çıkmıştır.

Öğretmen yetiştirme sürecinde kaldırılması istenen uygulamalarla ilgili alt amaca ait öğretmen görüşleri

Öğretmen yetiştirme sürecinde kaldırılması istenen uygulamalar ise şu şekilde olmuştur; formasyon eğitimi ile ilgili yapılan çalışmalarda görüş farklılıkları oluşmaktadır. Formasyonun öğretmen adayı yetiştirmede gerekli ve zaruri olduğunu, iyi bir öğretmen olmak için bu programa katıldıklarını ve katılan öğretmen adaylarının öğretmenlik ilgi ve motivasyonunun yüksek olduğunu belirten çalışmalar (Çiçek Sağlam, 2015; Kaya ve Konu, 2016; Şingir ve Koç, 2018; Öztürk Akar, 2018; Yıldız ve Yıldız, 2018) ile birlikte işleniş süreciyle, alan uzmanı öğretim elemanlarının derse girmemesi ve amacına hizmet etmediğine yönelik olumsuz görüş bildiren araştırmalarda mevcuttur (Aycan, 2015; Çiçek Sağlam, 2015; Nartgün, Gökçer, 2014). Bazı araştırmalarda özellikle öğretmen adaylarının görüşlerine göre formasyon eğitiminde öğrenme-öğretme ve sınıf yönetimi alanında eksiklikler olduğunu tespit edilmiştir (Gürol, Türkan ve Som, 2018; Ulubey ve Yıldırım, 2017;). Araştırma bulgularında öğretmenlerin formasyonun kaldırılmasına yönelik görüşlerine benzer bir araştırmada Kaya, Harurloğlu, Keser ve Horoz (2013) eğitim fakültesi öğrencileri üzerine yapmış olduğu araştırmadır. Eğitim fakültesi öğrencilerinin formasyon uygulamasının haksızlık ve adaletsizlik olduğunu belirtmişlerdir. KPSS gibi birçok merkezi sınava yönelik çalışmalar yapılmış ve birçok araştırmada olumsuz sonuçlar ortaya çıkmıştır (Özdaş, 2019; Turan ve Zengin, 2018). Öğrencilerin kendilerini özellikle alandan gelen öğretim dışı soruların gereksiz olması ve o konularda eksik ve yetersiz hissetmeleri onları kurslara yönlendirip maddi yönden de zor durumda bıraktığı bilinmektedir (Dündar, 2010; Turan ve Zengin, 2018). Yine öğretmen görüşlerinde KPSS'nin kaldırılması belirtilmiştir. Arı ve Yılmaz (2015), bu sınavın gelecek kaygısına olumsuz etki ettiğini, sosyal baskıyı arttırdığını ve benzer sebeplerden dolayı öğretmen adaylarını zorladığını tespit etmişlerdir. Güven ve Dak (2017) ise çalışmalarında öğretmen adaylarından elde edilen bulgularla KPSS'nin gerekli olduğunu fakat içerik olarak düzenlenmesi gerektiğini ve hayatlarını belirsizliğe ittiklerini tespit etmiştir. Ataması az olan bölümlerin kapatılması araştırmanın diğer sonuçlarından. Yapılan birçok çalışmada benzer ve destekler nitelikte bulgulara

ulaşmaktadır. Kutlu Abu, Bacanak ve Gökdere (2016) yapmış oldukları araştırmada eğitim sisteminin en büyük problemlerinden birinin atanma problemi olduğu tespit etmiştir.

Öğretmenler lisans eğitiminde alınan bazı derslerin gerekli olmadığına yönelik görüş bildirmiştir. Literatürde bu konu ile ilgili yapılmış araştırmalara da rastlanmaktadır. Kurtay ve Kavafoğlu (2020) köy öğretmenleri üzerinde yapmış oldukları araştırmada teorik olarak işlenen derslerin uygulamada yeterli olmadığı görüşüne ulaşmışlardır. Yapılan araştırmalarda öğretmenlerin ve adayların, uygulamalı derslerin artırılması gerektiğini ve alan derslerine daha fazla ağırlık vermesi gerektiği hususunda birleşmişlerdir (Bartan, 2019; Batmaz ve Ergen, 2020; Kaymakçı, Keskin, ve Ev Çimen, 2016; Kızılkaya Namlı ve Temel, 2019;).

Öğretmen yetiştirme sürecine getirilmesini istenen uygulamalarla ilgili alt amaca ait öğretmen görüşleri

Öğretmen yetiştirme sürecinde uygulamalı derslerin ve okul uygulama çalışmalarının daha fazla olmasına yönelik görüşler olmuştur (Beldağ ve Yaylacı, 2014). Başkan, Aydın ve Madden (2006)'in Almanya, ABD ve Japonya gibi ülkelerle kıyasladığı öğretmen yetiştirme sürecimizin daha fazla uygulama derslerine ihtiyaç olduğu sonucuna varmışlardır. Araştırma bulgularında da öğretmen yetiştirme sürecinde uygulamaya daha fazla yer verilmesi gerektiğine yönelik öğretmen görüşleri ortaya çıkmıştır. Yapılan araştırmalar uygulamalı derslerin özellikle öğretim becerileri, sınıf yönetimi ve iletişim becerilerine katkı sağladığını göstermektedir (Aktaş, 2011; Sünkür Çakmak, 2019). Özdaş ve Çakmak (2018)'in öğretmen adayları üzerine yapmış oldukları metafor çalışmasında uygulama derslerini "tecrübe" ve "gözlem-taklit" ile bağdaştırdıklarını tespit etmiştir. Gerek yapılan araştırmalar gerekse bu araştırmanın bulguları birbirini destekler niteliktedir. Öğretmenler tayin ve becaş hakkı verilmesini de belirtmişlerdir. Yükseköğretim kurumlarında kullanılmayan ve gerekli olduğunu düşünen öğretmen görüşlerine yönelik literatürde çok fazla çalışma bulunmamaktadır. Fakat kısıtlı yapılan çalışmalarda da tayin ve becaş hakkının olmaması personellere olumsuz etki ettiği belirtilmektedir (Çelik, 2019).

Özel eğitim ile ilgili lisansta alınan teorik derslerin bilgi sağladığı ancak tutum ve uygulamaya fazla katkısı olmadığı bilinmektedir (Çitil, Karakoç ve Küçüközyiğit, 2018). Araştırma bulgularında öğretmenler eğitim fakültelerinde var olan öğretmenlik uygulaması derslerinin yanı sıra özel eğitim uygulamalarının da önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bu bulguları destekleyen çalışmalar literatürde yer almaktadır (Söğüt ve Deniz, 2018). Yapılan araştırmalarda öğretmenlerin özel eğitim öğrencilerine genel olarak olumlu baktığı ancak hizmetiçi eğitimlerle desteklenmeleri gerektiğini ve lisans sürecinde özel eğitim derslerinin artırılması gerektiğini belirtilmektedir (Altun ve Filiz, 2020; Başgül ve Uluçınar Sağır, 2017; Ekinci, Sümer, Bozan ve Çete, 2018; Yılmaz, 2019). Öğretmen adayı alınırken mülakat olması ve akademisyen olmadan önce öğretmenlik yapma görüşleri dikkate alınması gereken hususlardır. Bu durum eğitim fakültelerinin niteliğini arttıracak etkinliklerdir (Akman, 2019).

Öneriler

- Öğretmenlerin Türk eğitim sistemi ile ilgili olarak belirtmiş oldukları sorunlar Milli eğitim bakanlığı tarafından muhakkak değerlendirilip gereken düzenlemeler yapılması elzemdir.

- Özellikle son zamanlarda uygulamaya konulan 4+4+4 sistemi, ücretli ve sözleşmeli öğretmenlik uygulaması, mülakat uygulaması ve ikili eğitim gibi uygulamaların kaldırılması hususu ön plana çıkmıştır. Daha geniş çalışmalarla bu konuda öğretmen görüşleri alınarak bakanlık tarafından uygulamaların güncellenmesi gerekmektedir.
- Yeni uygulamalar olarak da sene başı ve sene sonu mesleki gelişim programlarının uygulamalı yapılması, seminer haftasının tatil yapılması ve her okula özel eğitim sınıfının açılması ile ilgili öneriler dikkate alınmalıdır.
- Öğretmen yetiştirme sürecinde formasyon uygulamasının kaldırılmasının, ataması olmayan bölümlere kısıtlama getirilmesi ya da kapatılmasının, kamu personeli sınavının kaldırılmasını talep etmişlerdir. Bu önerilerin bakanlık tarafından komisyonlar kurularak incelemeye alınması gerekmektedir.
- Öğretmen yetiştirme sürecinde getirilmesi gereken öneriler ise uygulamalı derslerin artırılması, özel eğitim alanında uygulama, akademik personele becayiş ve tayin hakkı verilmesi, eğitim fakültelerine öğretim elemanı alırken öğretmenlik yapma şartı ve eğitim fakültesine öğrenci alımında mülakat uygulaması olmuştur.
- Akademik personele tayin hakkının verilmesi de öğretmen yetiştiren kurumlardaki çalışanlara motivasyonlarını arttıracaktır.

Yazar Katkı Oranı Beyanı: 1. Yazar araştırmanın yöntem ve bulgular kısmını, ikinci yazar ise literatür taramasını yapmıştır. Veri toplama sürecinde her iki yazar da aktif olarak görev almıştır.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Akman, Y. (2019). Eğitim fakültelerinin misyonları üzerine bir araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46(6), 39-56. <https://doi.org/10.9779/pauefd.452829>
- Akpınar, B., Dönder, A., Yıldırım, B. ve Karahan, O. (2012). Eğitimde 4+4+4 sisteminin (modelinin) karşıt program bağlamında değerlendirilmesi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 36, 25-39. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/maruaeabd/issue/374/2194>
- Aktaş, İ. (2011). Öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen yeterliği üzerine etkisi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 22 (1), 13-23. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sbd/issue/16380/171362>
- Akyıldız, S., Yurtbakan, E. ve Tok, R. (2019). 2023 eğitim vizyon belgesinde yer alan öğretmenlerin mesleki gelişimleri ile ilgili politikaların öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(1), 827-852. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/51765/674768>
- Altun, T. ve Filiz, T. (2020). Sınıf öğretmenlerinin özel gereksinimli öğrencilerin eğitimine yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(1), 1-22. <https://doi.org/10.24315/tred.537847>
- Argon, T. (2016). Öğretmen görüşlerine göre ilkokullarda yöneticilerin kayırmacılık davranışları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(1), 233-250. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefdergi/issue/22606/241605>

- Arı, E. ve Yılmaz, V. (2015). KPSS hazırlık kursuna devam eden öğretmen adaylarının umutsuzluk düzeyleri. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(4), 905-931. <https://doi.org/10.21547/jss.256746>
- Arıbaş, S., Kartal, Ş. ve Çağlar, İ. (2012). İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetlerine ilişkin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 42 (195), sf:100-117 Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/36172/406698>
- Avşancıl Tarkun, E. (2000). Nitel araştırmalar. *Öneri Dergisi*, 3(14), 29-34. <https://doi.org/10.14783/maruoneri.734111>
- Aycan, Ş. (2015). Liselere öğretmen yetiştirmede geri adım: yüksek öğretmen okullarından pedagojik formasyon kurslarına. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (2), 61-72. <https://doi.org/10.21666/mskuefd.98757>
- Aypay, A. (2015). Eğitim politikası. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır?. Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(2), 368-388. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.598299>
- Bartan, M. (2019). Okul öncesi öğretmen ve öğretmen adaylarının okul öncesi öğretmen yetiştirme lisans programı hakkında görüş ve önerileri. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 24-36. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/debder/issue/43652/514123>
- Baskan, P., Aydın, P. ve Madden, Ö. (2006). Türkiye'deki öğretmen yetiştirme sistemine karşılaştırmalı bir bakış. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 35-42. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cusosbil/issue/4373/59853>
- Başgül, M. ve Uluçınar Sağır, Ş. (2017). Sınıf öğretmenlerinin özel eğitimle ilgili metaforik algılarının incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 249-280. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/amauefd/issue/30641/332339>
- Batmaz, O. ve Ergen, Y. (2020). İlkokul Öğretmenleri ve Öğretim Üyelerinin Öğretmenlik Uygulaması Dersine Yönelik Görüşleri. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 53(2), 549-576. <https://doi.org/10.30964/aeubfd.541079>
- Bay, E. , Türkan, A. , Tosun, Ş. , Deliçay, F. , Ateş, G. , Pamuk, T. , Özkan, S. ve Demir, S. (2015). 4+4+4 Modelinin paydaşlar bağlamında değerlendirilmesi: aktif katılım mı? pasif direniş mi? *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(5), 34-55. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/egitimvetoplum/issue/5128/69840>
- Beldağ, A. ve Yaylacı, A. (2014). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitim sistemi hakkındaki görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(48), 90-107. <https://doi.org/10.17755/esosder.28018>
- Bogdan, R. ve Biklen, K. S. (1998) *Qualitative research for education an introduction to theory and methods*, Allyn and Bacon Press, 3rd edition.
- Cesur, A. ve Erol, E. (2020). Okul yönetiminde kayırmacılık ve örgütsel adalet arasındaki ilişki: Afyonkarahisar ili örneği. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(25), 3467-3496. <https://doi.org/10.26466/opus.633508>
- Cohen, L. ve Manion, L. (1994). *Research Methods in Education*, London
- Creswell, J. W. (2002). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative*. Prentice Hall Upper Saddle.
- Çelik, E. (2019). Yükseköğretim ve üniversitelerde çalışan idari personel tayin, nakil sorunu ve çözüm önerileri. *Takvim-i Vekayi*, 7(1), 73-82.
- Çetin, O. (2019). Fen Bilimleri Öğretmenlerinin ve Yöneticilerin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Etkililiğine Yönelik Görüşleri. *International Journal of Active Learning*, 4(1), 1-20. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ijal/issue/49553/631566>

- Çınar, K. ve Doğan, C. (2019). Türkiye, Almanya ve Finlandiya Öğretmen Yetiştirme Sistemlerinin İncelenmesi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2(2), 204-218. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/efad/issue/50530/633174>
- Çınkır, Ş. ve Kurum, G. (2017). Atanmak ya da atanamamak: ücretli öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 5(3), 9-35. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/enad/issue/32382/359515>
- Çiçek Sağlam, A. (2015). Pedagojik formasyon sertifikası programının etkililiğinin öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 5(2), 63-747. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kusbd/issue/19381/205626>
- Çiftçi S. ve Arı S. (2016). Öğretmen istihdamında uygulamaya konulan sözlü sınavın sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. International Academic Research Congress (INES). Alanya/Antalya ISBN: 978-605-170-098-4.
- Çitil, M., Karakoç, T. ve Küçüközyiğit, M. (2018). Özel eğitim lisans dersinin öğretmen adaylarının bilgi düzeylerine ve engellilere yönelik tutumlarına etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 18, 815-833. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2018.-431449>
- Doğan, S., Uğurlu, C. ve Demir, A. (2014). 4+4+4 eğitim sisteminin okul paydaşlarına olumlu ve olumsuz etkilerinin yönetici görüşlerine göre incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 115-138. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jss/issue/24230/256851>
- Durmuşçelebi, M. ve Bilgili, A. (2014). Yeni (12 Yıllık) eğitim sistemi, karşılaşılan sorunlar ve dünyadaki uygulamalardan bazılarının incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 9(2), 603-623. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6122>
- Dündar, H. (2010). Pre service teachers' reasons to attend KPSS private courses. *Education Sciences*, 5(3), 713-719. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/nwsaedu/issue/19823/212283>
- Ekinci, A., Sümer, S., Bozan, S. ve Çete, U. (2018). Sınıf öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilere ilişkin algıları: metaforik bir çalışma. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(3), 1-20. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mkuefder/issue/42370/489701>
- Epçaçan, C. (2016). "Öğretmen adaylarının KPSS ve öğretmenlik atamaları hakkındaki görüşleri / The opinions of candidate teachers about KPSS and the branch test", *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Hayati Akyol Armağanı), 11(3) Winter <https://hdl.handle.net/20.500.12604/726>
- Erdem, A. ve Kıran, H. (2016). İlkokul yöneticilerinin görüşlerine göre 4+4+4 eğitim modeline yönelik öğretmen, öğrenci ve velilerin geribildirimleri. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 4(6), 7-21. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/opus/issue/22695/242287>
- Ergün, M. (2008). Cumhuriyet dönemi eğitim tarihi. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 6(12), 321-348. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/talid/issue/43479/530662>
- Erkan S. (2003). Okullarda tek tip ya da serbest kıyafet. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 34, 268-279. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kuvey/issue/10363/126860>
- Erol, İ. (2020) Yasama Erkinin Türk Eğitim Sistemi Yönetimi Ve Politikalarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Erol, Y., Özdemir, T., Turhan, M., Boydak Özcan, M., Polat, H. (2017). Pedagojik formasyon eğitimi almakta olan öğretmen adaylarının pedagojik formasyona ilişkin metaforik algıları. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 6(3), 348-364. <https://doi.org/10.30703/cije.332081>
- Ertürk, Y. (2017) Türk eğitim sisteminin yapısal sorunları hakkında okul yöneticileri ve öğretmen görüşleri: Şahinbey ilçesi örneği, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi

- Gözler, A. (2018). Türkçe öğretmeni adaylarının Türk eğitim sistemi algıları: bir metafor çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 1341-1356. <https://doi.org/10.29299/kefad.2018.19.02.007>
- Guba, E. G. and Lincoln, Y. S. (1994). Competing paradigms in qualitative research. *Handbook of qualitative research*, 2(105), 163-194.
- Gürol, M., Türkan, A. ve Som, İ. (2018). Pedagojik formasyon sertifika programının değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(65), 103-122. <https://doi.org/10.17755/esosder.306839>
- Günkör, C. ve Göloğlu Demir, C. (2017). 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı ilköğretim ve eğitim kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifine yönelik basında yer alan görüşlerin incelenmesi. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 1425-1452. <https://doi.org/10.17218/hititsosbil.339980>
- Güven, S. ve Dak, G. (2017). Öğretmen adaylarının kamu personel seçme sınavına (KPSS) ilişkin oluşturdukları görsel metaforlar. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 8 (15), 2-16. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/eibd/issue/31879/350391>
- Holloway, I. ve Wheeler, S. (1996). *Qualitative research for nurses*. Oxford: Blackwell Science Ltd.
- Işık, A. ve Tural, A. (2017). Sınıf öğretmenliği lisans programı dersleri ile ilköğretim derslerinin karşılaştırılması. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 1-8. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mcbuefd/issue/54497/742604>
- Kahraman İ. ve Karacan H. (2014). Serbest kıyafet uygulamasının öğrenciler üzerindeki etkilerine ilişkin paydaş görüşleri. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(5), 120-142. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kilissbd/issue/45257/566864>
- Kaya, E. ve Konu, M. (2016). Fen Fakültesi Öğretim Elemanlarının Gözüyle Eğitim Fakülteleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/befdergi/issue/28762/307859>
- Kaya, E., Harurloğlu, Y., Keser, S. ve Horoz, A. (2013). Fen ve edebiyat fakültesi öğrencilerine verilen formasyon hakkında eğitim fakültesi öğrencilerinin bakışı. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 16(26), 213-222. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunidcd/issue/2454/31263>
- Kaya, M. (2020). MEB Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü'nün Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri: Katılımcılar, Eğitim Durumları, Eğitim Konuları. *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(1), 183-193. <https://doi.org/10.24315/tred.562063>
- Kaymakçı, K., Keskin, E. ve Ev Çimen, E. (2018). Ortaokul matematik öğretmenlerinin ve ilköğretim matematik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin lisans dersleri üzerine görüşleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Eğitim Dergisi*, 3(1), 23-41. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/estudamegitim/issue/40296/481243>
- Kelly, A. V. (1999). *The Curriculum Theory and Practice*. Paul Chapman Publishing Ltd. London: Great Britain
- Kızılkaya Namlı, A. ve Temel, C. (2019). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans programının değerlendirilmesi ve program önerisi. *Millî Eğitim Dergisi*, millî eğitim dergisi temel eğitim özel sayısı, 321-351. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/51765/673944>
- Kiraz, Z. ve Kurul, N. (2018). Türkiye'de öğretmen işsizliği ve atanması yapılmayan öğretmenler hareketi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 270-302 <https://doi.org/10.17860/mersinefd.344474>
- Koşar D., Er, E., Koşar, S. ve Kılıncı, A. Ç. (2018). Öğretmen atamalarında sözlü sınav uygulamasının değerlendirilmesi: atanmış ve atanmamış öğretmen adaylarının

- görüşlerine dayalı nitel bir analiz. *Milli Eğitim Dergisi*. 218, 135-161. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/39856/471544>
- Kurtay, S. ve Kavafoğlu, S . (2020). Köy Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Lisans Derslerine Yönelik Düşüncelerinin İncelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(6), 149-159. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mkuefder/issue/58700/760022>
- Kutlu Abu, N., Bacanak, A. ve Gökdere, M. (2016). Öğretmen adaylarının Türk eğitim sisteminin sorunlarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 287-307. doi:10.17539/aej.07102
- Maxwell, J. A. (1996). *Qualitative research design: an interactive approach*. SAGE Publications
- Merriam, S. B. (1998). *Qualitative research and case study applications in education. revised and expanded from " Case Study Research in Education."*. CA: Jossey-Bass Publishers
- Miles, M. B. and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. Sage Publications, Inc.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2011, Aralık 28). Milli Eğitim Bakanlığının 652 Sayılı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. Resmi Gazete, 14.09.2011/28054. Website: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/09/20110914-1.htm>
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2014, Aralık 10). Milli Eğitim Şurası Yönetmeliği. Meb Mevzuat. Website: http://mevzuat.meb.gov.tr/html/sura_1/sura_1.html
- Neyişçi, N., Turabik, T., Gün, F. ve Kısa, N. (2020). Öğretmen adaylarının perspektifinden Türk eğitim sisteminin sorunları ve olası çözüm önerileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 28(6), 2257-2270. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.833516>
- Öğülmüş, S. (2019). İçerik çözümlemesi. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 24(1), 213-228. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000729
- Özdaş, F. (2019). Merkezi Yerleştirme Sınav Sistemine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Mukaddime*, 10(2), 688-707. <https://doi.org/10.19059/mukaddime.509244>
- Özdaş, F. ve Çakmak, M. (2018). Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin metaforik algıları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(4), 2747-2766. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/teke/issue/42447/511244>
- Özdemir, A. ve Topal, M. (2019). Türk eğitim sisteminin sorunlarının DEMATEL ve analitik ağ süreci yöntemleri kullanılarak değerlendirilmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 50(50), 160-184 <https://doi.org/10.15285/maruaeabd.561390>
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal Bilimlerde yöntem bilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ogusbd/issue/10997/131612>
- Ölmez Ceylan Ö. ve Toprakçı E. (2019). #2023 Eğitim vizyonu: Sanal dünyada gerçek düşünceler üzerine bir inceleme. 14. Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresi Tam Metin Bildiri Kitabı – 2-4 Mayıs 2019
- Öztürk Akar, E. (2018). Pedagojik formasyon eğitimi sertifika programı ile ilgili öğrenci görüş ve beklentileri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1660-1677. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2018.18.39790-471176>
- Özyılmaz, Ö. (2013). Türk milli eğitim sisteminin sorunları ve çözüm arayışları. Ankara: PEGEM Akademi. DOI 10.14527/9786055885809
- Parlak, Ş. (2015) Okul yöneticileri ve öğretmenlere göre Türk eğitim sisteminin sorunları ve önerilen çözümler: betimsel bir araştırma, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

- Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalı, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*
- Polat, S. (2014). Ücretli öğretmenlik istihdamının yarattığı sorunlar üzerine nitel bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(28), 67-88 <https://dergipark.org.tr/pub/maeuefd/issue/19401/206237>
- Sağlam, P., Özüdoğru, O. ve Çıray, F. (2011). Avrupa Birliği eğitim politikaları ve Türk eğitim sistemine etkileri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 87-109 <https://dergipark.org.tr/pub/yyuefd/issue/13707/165953>
- Santistevan, A. (2016). Teneffüsün çocukların bilişsel, sosyal ve fiziksel gelişimlerine etkisi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 3, 97-120. <https://dergipark.org.tr/pub/eibd/issue/22683/242215>
- Saraç T. ve Çolak A. (2012). Kaynaştırma uygulamaları sürecinde ilköğretim sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüş ve önerileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 13-28. <https://dergipark.org.tr/pub/mersinefd/issue/17379/181509>
- Sezgin Nartgün, D. ve Gökçer, İ. (2015). Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının mesleklerine, geleceklerine, istihdamlarına ve eğitim politikalarına ilişkin metaforik algıları. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 57-69 <https://doi.org/10.19160/e-ijer.56142>
- Söğüt, D. ve Deniz, S. (2018). Sınıf öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP) hazırlamada karşılaştıkları güçlükler ve kaynaştırma uygulamalarına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 423-443. <https://doi.org/10.17556/erziefd.402532>
- Sülün, K. ve Girli, A. (2016). İlköğretim genel eğitim sınıfı ile özel eğitim sınıfında öğrenim gören kaynaştırma öğrencilerinin sosyal becerilerinin incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(13), 1-24. <https://dergipark.org.tr/pub/baebd/issue/31813/349075>
- Sünkür Çakmak, M. (2019). Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması derslerine ilişkin görüşleri. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13), 207-226. <https://dergipark.org.tr/pub/susbid/issue/46451/525322>
- Şahin, M. (1999). Milli eğitim bakanlığı hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik öneriler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 18(18), 221-227. <https://dergipark.org.tr/pub/kuey/issue/10378/126998>
- Şingir, H. ve Koç, Z. (2018). Pedagojik formasyon eğitimi sertifika programı öğrencilerinin programla ilgili görüşleri: Gazi Eğitim Fakültesi örneği. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 22(4), 971-992. <https://dergipark.org.tr/pub/tsadergisi/issue/40949/454105>
- Tonbul, Y. ve Ağaçdiken, Y. (2018). Öğretmen adaylarının görüşlerine göre sözleşmeli öğretmenlik mülakatındaki soruların incelenmesi, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9(2) 46-63. <http://www.e-ijer.com/tr/pub/issue/39153/395554>
- Tulunay Ateş Ö. ve İhtiyaroğlu N. (2019). Eğitim Fakültesi ve Pedagojik Formasyon Öğrencilerinin Bakış Açısıyla Türk Eğitim Sisteminin Sorunları. *14. Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresi Tam Metin Bildiri Kitabı – 2-4 Mayıs 2019*
- Tuncer, M. (2012). Türkiye'deki kadrosuz öğretmen istihdamının kadrosuz istihdam edilen öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(3), 797-818. <https://dergipark.org.tr/pub/jss/issue/24238/256941>
- Turan, M. ve Zengin, E. (2018). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin KPSS alan sınavına ilişkin görüşleri. *Qualitative Studies*, (1), 1-14 <http://dx.doi.org/10.12739>
- Uğurlu, C. T., Doğan, S., Topçu, İ. ve Demir A., (2015). Serbest kıyafet uygulaması: Kim ne söyledi? *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. Ankara

- Ulubey, Ö. ve Yıldırım, K. (2017). Pedagojik formasyon eğitimi sertifika programının öğretmenlik becerilerinin gelişimine katkısının incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(40), 1-30. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mkusbed/issue/33533/310975>
- Uygun, S. (2013). TES Sorunları (Geleneksel ve Güncel) 1. Nobel Akademi Yayıncılık. Ankara
- Üstün, A., Duran, A., Altınsoy, H. ve Saral, D. (2014). Okul yöneticileri ve öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 251-262. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ebader/issue/44670/554827>
- Yalar, T. ve Yelken, T. (2009). Liselerde blok ders uygulamasının incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 263-278. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/uefad/issue/16689/173443>
- Yalçınkaya, M. (2019). Türk eğitim sisteminde teftişin bütünleştirilmesi. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 23(1), 245-367. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000845
- Yıldız, K. ve Yıldız, S. (2018). Türkiye yükseköğretim yeterlilikleri çerçevesinde pedagojik formasyon eğitimi öğrencilerinin yeterlilikleri. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 7(2), 296-314. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ssrj/issue/37241/393276>
- Yılmaz, E. (2019). Türkiye’de kaynaştırma eğitimi üzerine yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin içerik analizi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(1), 119-127. DOI: 10.24106/kefdergi.2402
- Yurdakal, İ. (2020). Ortaokul öğrencilerinin teneffüs sürelerine ilişkin görüşleri. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 5(1), 56-72.